

2005-2006 MWIGILO WA KWIPUZHA BYAKETEKELA BANTU MUNTANDA

V1. **Nambala ya kipungu kya mepuzho** (*Twajijila kunemba*): **5**

V2. Kayukilo ka kyalo- (*nemba mambala asatu a kayukila ka kyalo kulondela mutanchi panshi*)-_____

V2	Kayukilo	43	Greece	86	Luxembourg
1	France	44	Turkey	87	Sri Lanka
2	Britain	45	Moscow	88	New Zealand
3	W Germany	46	Lithuania	89	Egypt
4	Italy	47	Latvia	90	Morocco
5	Netherlands	48	Estonia	91	Iran
6	Denmark	49	Ukraine	92	Jordan
7	Belgium	50	Russia	93	Bosnia
8	Spain	51	Peru	94	Cuba
9	Ireland	52	El Salvador	95	Cyprus
10	N Ireland	53	Venezuela	96	Algeria
11	USA	54	Uruguay	97	Kyrgyzstan
12	Canada	55	Costa Rica	98	Guatemala
13	Japan	56	Ghana	99	Iraq
14	Mexico	57	Zimbabwe	100	Hong Kong
15	S Africa	58	Philippines	101	Bolivia
16	Hungary	59	Israel	102	Paraguay
17	Australia	60	Tanzania	103	Burkina Faso
18	Norway	61	Moldova	104	Ethiopia
19	Sweden	62	Georgia	105	Rwanda
20	Tambov	63	Armenia	106	Zambia
21	Iceland	64	Azerbaijan	107	
22	Argentina	65	Thailand	108	
23	Finland	66	Cameroon	109	
24	S Korea	67	Saudi Arabia	110	
25	Poland	68	Dominic Rep		
26	Switzerland	69	Bangladesh		
27	Puerto Rico	70	Indonesia		
28	Brazil	71	Vietnam		
29	Nigeria	72	Albania		
30	Chile	73	Colombia		
31	Belarus	74	Uganda		
32	India	75	Basque		
33	Czech	76	Malta		
34	E Germany	77	Singapore		
35	Slovenia	78	Andalusia		
36	Bulgaria	79	Galicia		
37	Romania	80	Valencia		
38	Pakistan	81	Serbia		
39	China	82	Montenegro		
40	Taiwan	83	Macedonia		
41	Portugal	84	Croatia		
42	Austria	85	Slovakia		

V3 Nambala ya jipuzho (nemba mambala ana kulumbu kyonse kipunu kya mikumbu)_____

(Kwilumbulwila kwa ubena kwipuzha):

Byepi mwane Amiwa nafuma ku kipanyi kya Steadman Research Services. Tubena kwingilo mwingilo muntanda yonse wakwipuzha biine bekesha bantu mubwikalo. Muuno mwingilo tusakwipuzhanga baantu papusanapusana mukwimenako mishobo ne kinoba kya muu yense pantanda. Jizhina jeenu jatonglwa kwakubula kwimipuzhane, kwikala pa pamazhina amo akwimenako mutundu wabantu mu Zambia. Nasaka kukwipuzha milanguluko yenu pa mitwe yapusanapusana. Mikumbu yonse isakulamwa na bufyamy pano mino isakunungako kukwitukwasha kuyuka bintuka byaketekela baantu kabiji byobakebesha mubwikalo.

(Mweshi kikachi A)

Pabino byonse mweshi byokyanema mubwikalo bweenu. Kana mwakonsha kwamba amba kiji (*Taanga ne kupana mukumbu pajipuzho jimo jimo.*):

		Kyanema biingi	Mino kyanema	Kechi kyanemesha ne	Kafwapo mokyanemena	Kuyuka ne (Kutanga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)
V4.	Kisemi	1	2	3	4			
V5.	Balunda	1	2	3	4			
V6.	Kimye kya kukaya	1	2	3	4			
V7.	Byambo bwa kyalo	1	2	3	4			
V8.	Migilo	1	2	3	4			
V9.	Kipwilo	1	2	3	4			

V10. Ige byonse yabikiwa pamo kana mwakonsha kwaamba amba (*Taanga ne kusalapo mukumbu*):

- 1 Watemwa biingi
- 2 Watemwa
- 3 Mino kechi watemweshatu ne
- 4 Kechi watemwatu nangwa pacheche ne
- 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
- 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

V11. Pabyonse, Wakonsha kwaamba amba mumi bobe buji byepi muano moba?. Kana wakonsha kwamba amba bujitu (*Taanga kilupuke*)

- 1 Biingi bulongo
- 2 Bulogo
- 3 Bwasekana
- 4 Bwayanda
- 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
- 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

(Mweshi kikachi B)

Uno kemutanchi wa mashinda afwainwa kutundaika baana kunda pa mazubo, linge paji jishinda jomwamona kunema Salaipo kufika pa atanu! (*Mashinda atanu kyokipimo kyatongolwa kupelapo*).

		Kyatongolwa	Kyabula kutongolwa
V12.	Kwiimena	1	2
V13.	Kwingila na ngovu	1	2
V14.	Kunvwa kwilama	1	2
V15.	Kwilangulukila	1	2
V16.	Luusa ne musinga wa bantu bakwabo	1	2
V17.	Kulamisha mali nebintu	1	2
V18.	Kwibikishakotu ne mukoyo	1	2
V19.	Luketekelo lwa bwina lesa	1	2
V20.	Kubula muchi wa kwitemwa	1	2
V21.	Lukokelo	1	2

(Mweshi kikachi C)

V22. Mukubika byonse pamo, Wasekela byepi mubwikalo bonse boonse ano moba? Kwingijisha kino kikachi nambala **1** kukoba amba kechi wasekela angwa pacheche ne kabiji nambala **10** kukoba amba wasekela bingi, pepi powabika kusekela kwamubumi bobo bonse. (*Kyongapo nambala imo*):

Kafwapo kyansekesha	Nasekela biingi									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

V23. Inge kwikyambatu, kana mwakonsha kwamba amba Bantu bafwainwa kuketekelwanyi kana pafwainwa kwikala kujimuka pakwingila na banbtu. (*Saalapo mukumbu umo*):

- 1 Bantu bavula bakonsha kuketekelwa
- 2 Kikebwa kujimuka biingi.

Pano nsakutanga mutanchi wabipanyi bya mingilo ya kwipaana. Pakipanyi pakipanyi mwafwainwa kumbala kana mwibamembala bebikishakotu, membala wabukope nangwa kechi mwibamembala bakyokyo kpanyi ne? (*Tangishai kabiji kutongola mukumbu umo pa kipanyi pakipanyi*):

	Membala utanwako	Memba la wabuko pe	Mfwamo	Kuyu ka ne (<i>Kuta nga ne</i>)	Kafwako mukumbu (<i>Kutanga ne</i>)	Kechi kyafwainwa ne (<i>Kutanga ne</i>)
V24. Kipwilo ,nangwa bipanyi bya lesa	2	1	0			
V25. Bisela nangwa bipayi bya makayo	2	1	0			
V26. Busendwe, kwimba, nebyalufunjisho	2	1	0			
V27. Kyambiko ba mingilo	2	1	0			
V28. Byaambo byakyalo	2	1	0			
V29. Kitala pa byamushiji ne lubesha	2	1	0			
V30. Mingilo ya busendwe	2	1	0			
V31. Kukwasha bakajilwa	2	1	0			
V32. Mingilo ya byalupota	2	1	0			
V33. Kiji kyonse (Nembai _____)	2	1	0			

(Mweshi Kikachi D)

Paiwe mutanchi paji kayukilo ka bantu bapusan pusana, Tongolapo wepi mutundu wa baanu bowakonsha kubula kutemwa kwikala nabo kwipi? (Salapo mukumbu umo pamutundu pamutundu.):

	Batongolwa	Babula kutongolwa
V34. Bengijisha bizhima	1	2
V35. Bakikoba kikwabo	1	2
V36. Bakolwa muzenzempuya	1	2
V37. Bafumama mubyalo biigi/ ba mingilo	1	2
V38. Besongola bana balume bonka bonka	1	2
V39. Baketela mubitu bikwabo	1	2
V40. Bapendwa binyu kukizhamotu	1	2
V41. Babula kwisongola mino bekala pamo	1	2
V42. Baamba mutundu mukwabo	1	2
V43. (Salapo: <i>kechi kyanema bamubyalo biingi ne nemba</i>):_____	1	2

Waitabanyi, wakana nangwa ujitu pakachi kwesakana nabino byambo? (Taangisha kabiji usalepo mikumbu pabino):

	Naswa	Kiji kyonse	Kubula kuswa	Kuyuka ne (Kutang a ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)
V44. Ineg mingilo yakatazha, Banabalume bafwainwa kupewa luusa lwa kutwela mingilo kukila bainetu.	1	2	3			
V45. Inge mingilo yakatazha, Batezha mingilo bafwainwa kupatu bena Zambia kushapo bafuma mubyalo biingi.	1	2	3			

(Mweshi kikachi E)

V46. Bantu bamo bonvwa amba bajina luusa lwakusalapo kwitangijila mu bwikalo bwaabo, kabiji bakwabo nabo bapwisha amba kyoboba kiechi kibapa kwakamwa nabiji byonse bayaknsa kumweka kwiabo ne. Igjisha ano mambala paji 1 ibena kulumbulula amba Kapwako kabiji 10 kokuba amba a kyawamishatu pakuaba amba umweshe milanguluko yoybe pabyaowafwainwa kukasuluka ne kwitangijila mubyonse yakonsha kumweka mubwikalo boobe. (Kyongapo nambala imo):

Kafwako	Kijitu bulogo							
1	2	3	4	5	6	7	8	9 10

(Mweshi Kikachi F)

V47. Bushe Bantu bakonsha kwikipezha ne kwisendatu mubuko inge baswihsiwany, kana bakonsha kwesakanyatu bulongo. Mwasha mukumbu uboe pakino kikachi apo paji 1 kokuba amba Bantu bakonsha kukutola kabji 10 kokuba amba banto bakonsha kwikalatu bulongo (Salapo nambala imo):

Bantu ba kulengulula	Bekalatu bulongo							
1	2	3	4	5	6	7	8	9 10

V48. Pano akeba kukwipuzha pabintu biimo byowayuka byakonsha kunema kwi obewa inge kyakuba amba ubena kukeba mingilo. Pano, paji biintu bimo bitalapo Bantu kwesakanya na mingilo yabo. Nangwa kechi ubena kukeba mingilo ne, ng'anyi kiintu kyowafwainwa kubika kitanshi inge kyakuba amba ubena kukeba migilo. (Tangisha kabiji ne kutongolapo mu,kumbu umo):

- 1 Kufola avula pakuba amba ubulenga kwikala na lukatazho lwa mali.
- 2 Mingilo ibula kuleta moyo wakushinka kampanyi aba ubwele pabulofwa.
- 3 Kwingila na bantu bowatemwa
- 4 Kwingila mingilo yanema yakukupa lutundaiko amba waingila.
- 9 Kuyuka ne (Kutanga ne)
- 7 Kafwako mukumbu (Kutanga ne)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)

- V49. Kabiji Ng'anyi kiintu kyabubiji kyowafwainwa kusalapo (salaopo mukumbu umo):
- 1 Kufola avula pakuba amba ubulenga kwikala na lukatazho lwa mali.
 - 2 Mingilo ibula kuleta moyo wakushinka kampanyi aba ubwele pabulofwa.
 - 3 Kwingila na Bantu bowatemwa
 - 4 kwingila mingilo yanema yakukunvwisha amba waingila.
 - 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
 - 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
 - 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

Tanchika bulongo kimo kimo paino mitwe kwesakana nabyowakanyishayu nagwa kwitaba. Kana wakana, waitaba nangwa ujitu pakachi. (*Taaangisha kabiji ne kusalapo mukumbu umo umo pamutwe pamutwe*):

	Naitabis hatu	Naswa	Kiji kyaonse	Naka ana	Na kanyi shatu	Kuyuk a ne (Kuta nga ne)	Kafwa ko muku mbu (Kuta nga ne)	Kechi kyafw ainwa ne (Kuta nga ne)
V50. Kyabupe kyobe kukomeneko wafwainwa kwikala na mingilo.	1	2	3	4	5			
V51. Kyabunvu kutambula mali owabula kwingijila.	1	2	3	4	5			
V52. Bantu babula kwingila bakela bankope	1	2	3	4	5			
V53. Mingilo ke mwingilo munyaunda	1	2	3	4	5			
V54. Mingilo yafwainwa kwikala itanshi nangwatu yaangata kimye kya kukokoloka.	1	2	3	4	5			

(*Mweshi kikachi G*)

- V55. Pakino kmye kana (*Taangisha ne kusalapotu mukumbu umo kwapwa.*):
- 1 Mwa Songola
 - 2 Mwikala pamo nobe mwisongola
 - 3 Mwikana
 - 4 Mwaabenamo
 - 5 Wafwilwa
 - 6 Mukyangye kusongola
- V56. Mwaikalapo kala na baana? (*Nemba 0 Inge mukyangye kabiji inge muji nabo salapo nambala kwesakana nabyatanchikwa*):
- 0 Mfwabo baana
 - 1 Mwana umo
 - 2 Baana babiji
 - 3 Baana basatu
 - 4 Baana bana
 - 5 baana bataanu
 - 6 Baana bataanu naumo
 - 7 Batanu nababiji
 - 8 Bataanu na basatu

V57. Inge muntu waamba amba Mwana ukwebwa kukoma bulongo na lusekelo munzubo ya bansemi yanji kasa baji pamo, Mwakonsha kukananyi kana mwaswa bino? (*Ambaipo mukumbu umo*):

- 1 Nafwainwa kwitaba
- 2 Mino kechi ibyo ne nafwainwa kukana
- 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
- 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

V58. Mwaitabanyi kana mwaka kino kyambo (*Tangishai*): “Masongola ke kiintu kyakala” (*Salaipo mukumbu umo*):

- 1 Iibyo
- 2 Nakana kechi ibyo ne
- 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
- 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

V59. Inge inetu ukeba kwikala na mwaana mubuzhike pano kabiji kechi ukeba kwikala na mwanamulume mubulunda bwatwajijila ne, kana kino Kyaswishiwanyi kana Mwikikana? (*Salaipo mukumbu umo*):

- 1 Kyaswishwa
- 2 Kechi kyaswishwa ne
- 3 Kiyila pa (*Kutangisha ne, code kanatu ine wipaana*)
- 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
- 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

Pabino byaambo byo nsakutaga mbule byowikitaba nangwa kukanyishatu, waitabanyi. Anyi wakanyishatu? (*Tangisha ne kusalapo mukumbu umo umo pa kyaambo pakyaambo*):

		Naitabis hatu	Nas wa	Naka ana	Naka nyis hatu	Kuyuka ne (Kutan ga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)
V60.	Kusongolwa kwawamatu nobe mingilo ya kufwetwa.	1	2	3	4			
V61.	Mwayilatu bashetu bawaminwa kwikala mubyambo bya kyalo kukila bainetu.	1	2	3	4			
V62.	Kyawamina mwana wamulume kufunda kufika ku university kukila wamukazhi.	1	2	3	4			
V63.	Bana balume bawaminwa mingilo ikatampe ya busulu kukila bana bakazhi.	1	2	3	4			

Bantu bazaanza meso pabiintu byapusan pusana mubwikalo. Pabino biintu byatanchikwa mblayi kana mubena kwitaba nangwa kukanyishatu (*Tangisha ne kusalapo mukumbu pakyambo pa kyambo*):

inabena kwiaba nangwa kukanyishatu (Kutanga ne kusekesho mukumbi pa nyambo pa nyambo).		Naitabis hatu	Naitba	Nkaa na	Nakuk anyish atu	Kuyuk a ne (Kuta nga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)
V64.	Kintu kimo kyonkebesha mubwikalo bwaami ke kusekesha bansemi yami pamuchima	1	2	3	4			
V65.	Kebesha kwikaal buamiwa kukila kulondela bakwabo.	1	2	3	4			
V66.	Ngesekesha biingi kuba biketekela bakweetu.	1	2	3	4			
V67.	Nesailapo byakuba mubwikalo bwaami amiwa mwiine.	1	2	3	4			

(Mweshia kikachi H)

V68. Watemwa byepi mwaila mali anzubo yobe, ingijisha kino kiachi jikwabo kukuasha kunembapo mukumbu. (*Salaipo nambala imo*):

Ine kechi natemwa ne										Natemwa biingi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

(Mweesha kikachi I)

V69. Kimye kiimo Bantu batongaula munema wa biintu byafwanwakutalapo kyalo kya Zambia mumyaka jikumi ibena kwiya. Pakino kikachi paji mitwe yafwainwa kusala banu kwikala itanshi, Amba kana ng'anyi mitwe yepi imo yowafwainwa kusalapo obewa amba yaneema biingi.? (*Panatu mukumbu umo mukusalapo kutanshi*)

V70. Kabiji wepi mutwe mukwabo usakulondelamo kunema? (*Salaipotu mukumbu umo mukusalapo kwa bubiji*)

	Kitanshi	Kyabub iji	Kuyuka ne (Kutan ga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)
Bukomo bukatampe bwabunonshi bwakyalo	1	1			
Kwikal na bipamo byakuvimbila kyalo byakosa bulongo	2	2			
Kuona amba bantu bajina luusa lwakwamba pabiintu bimweka pa mingilo yabo ne mumanyaunda.	3	3			
Kuwamisha ma tounyi etu ne kyalo kyoone bulongo.	4	4			
9	Kuyuka ne (Kutanga ne)				
7	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)				
8	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)				

(Mweesha kikachi J)

V71. Inge walombwa kusalapo ng'anyi ng'anyi mutwe ye wakonsha pakino kikachi yewakonsha kubika kulutwe amba wanema? (*Salaipo mukumbu umo munshi ya kitanshi*):

V72. Kabiji kwepi yalondelamo kunema? (*Salapo mukumu umo mukyabubiji*):

	Kitanshi	Kyabubiji	Kuyuka ne (Kutanga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)
Kulama mutende mukyalo	1	1			
Kuswisha Bantu kwaamba kupana milangwe mumitanchi ya kafulumende yaneema	2	2			
Kubwezha panshi mitengo ibena kunjila	3	3			
Kuvimbila luusa lwakukasuluka mung'ambilo	4	4			
9			Kuyuka ne (Kutanga ne)		
7			Kafwako mukumbu (Kutanga ne)		
8			Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)		

(Mweesaha kikachi K)

V73. Kabiji kuji uno mutanchi mukwabo. Mumilaguluko yobe, kepi kyanemasha pabino? (*Salaipotu mukumbu umo mmsi ya kitanshi*):

V74. Kabiji kyepi kisakulondelamo kunema? (*Salaipo mukumbu umotu kwapwa munshi ya kyabubiji*):

	Kitanshi	Kyabubiji
Buno bwa kyalo bwaikajikwa	1	1
Kuya palutwe mukukepeshako kwitopeka ne kwikala umo	2	2
Kuya palutwe kwa kyalo kikeba milaguluko kukila mali	3	3
Kushinda bumbanzhi	4	4
9		Kuyuka ne (Kutanga ne)
7		Kafwako mukumbu (Kutanga ne)
8		Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)

V75. Bonse twaketekela amba kechi kukekala nkondo ikwabo ne pano ige iyikalako, wakonsha kwipa kulwila kyalo kyobe? (*Salapo mukumu umo*):

1	Ee mwaane
2	Ine mwaane
9	Kuyuka ne (Kutanga ne)
7	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)
8	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)

Nsakutanga bintu byapusanapusana byapimpulwa mubwikalo bwetu kabiji byakonsha kumweka kulutwe, Mbuule kimo paimo Inge yakuba amba kyamweka, kana kyonsha kuwamanyi kana kyatama anyi kechi kijina nkito kwiobewa ne? (*Salapo mukumu umo umo pabyonse*):

	Kyawama	Kechi ntako mana ne	Kyatama
V76. Kubula kuta mana kumingilo mubwikalo bweetu	1	2	3
V77. Kutesha muchima ku bukomo bwabusendwe	1	2	3
V78. Kupa muhingi mukatampe bantangi	1	2	3
V79. Kutesha muchima pa bwikalo bwa bisemi	1	2	3

(Mweesha kikachi L)

Pano nsakweka kulumbulula bantu pacheche kwingijishakino kikachi. Mweesha pamuntu pamuntu Inge kyakuba amba awo muntu uji byonka byoauji, kampe pachechetu nangwa kampe mwapusenshatu? (Salapo mukumbu umo umo pabonse.):

		Byonka byonjitu	Byonji	Twipasha ko	Pecheche byonji	Kechibyo nji ne	Twapuse nshatu	Kuyuka ne (Kutanga ne)	Ka ko mu mb (K ng ne)
V80.	Kyanema awe muntu kulangulukapo byakatataka, ne kutapo kwiubila biintu mujishinda jaanji	1	2	3	4	5	6		
V81.	Kyanema kuyiwe munu kwikala munoshi wa mali avula ne bipe bya mutengo.	1	2	3	4	5	6		
V82.	Kwikala mwavimbilwa kwanema kuyiwe muntu mukuvimbila kiji kyonse kyablemo.	1	2	3	4	5	6		
V83.	Kyanema awe muntu kwikala nakimye kya wama kya kwionauna aye mwine.	1	2	3	4	5	6		
V84.	Kyanema awe muntu kukwasha Bantu baji kwipi nanji kwibatako muchima.	1	2	3	4	5	6		
V85.	Kutwajijila kwikala bulongo kwanema kuiwe muntu pakuba amba Bantu bamona byoangila.	1	2	3	4	5	6		
V86.	Kukaya ne kubula kwivimbila byamuaina awe muntu pakuba amba asangalale mubwilo.	1	2	3	4	5	6		
V87.	Awe muntu kyanema kwilama bulongo kimye kyonse kuchina kuba kiintu kyakumuseka baantu.	1	2	3	4	5	6		
V88.	Kulama bulongo mushiji kwanema kuyiwe muntu ne kutama kubilengwa na lesa.	1	2	3	4	5	6		
V89.	Kisemwa kyanema kuyiwe muntu mkulondela kisho kya kipwilo nangwa kisemi.	1	2	3	4	5	6		
V90.	Muya mooba, Walanguluka amba byoubena kufunda katataka bya Sayansi bikashanyi kana bikaleta bulemo ku muntu? (Salapo mukumbu mo):								
	1 Bikakwasha								
	2 Bikaleta bulemo								
	3 Bimo [Kutangisha ne]								
	9 Kuyuka ne (Kutanga ne)								
	7 Kafwako mukumbu (Kutanga ne)								
	8 Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)								

(Mweesha kikachi O)

Pano nasaka kutanga byambo biimo abiji ne kukwipuzha byowaswa nangwa kukana pakyambo pakyambo. Aee mepuzho 1 kukoba ama waitabishatu kabiji 10 kokuba amba Wakanyishatu (*Salapo nambala imo imo pakyambo*):

		Naitabishatu					Nakanyishatu				
V91.	Kwingijisha byansambo bibe akwiya katataka bibena kwitukwasha kupezhako biintu.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V92.	Nammba kupezhako busendwe katataka kibena kuleta bwikalo bwa bakiya kulutwe.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V93.	Byabusendwe muminkinyi bpezhako bwetu ne kwibwendesha lubilo.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V94.	Twakinka biigi manuno pa bya Sayansi kukila kwikala na luketekelo lwabaya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V95.	Ng'anyi kizaku ne kutemwa koujinako mubyambo byakyalo? (<i>Tangisha ne salapo mukumbu umo</i>):										
1	Nebitwemwa biingi										
2	Mino nebitemwa										
3	Kechi nebitemwishatu ne										
4	Kechi ne bitemwa ne										
9	Kuyuka ne (Kutanga ne)										
7	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)										
8	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)										

(Mweesha kikachi M)

Pano nakeba namba utale pakino kikachi, nsakutanga binti bimo byakonsha kubantu mubyambo byakyalo kabiji nasaka namba umbule kana wakyubapo kala kimo, nangwa wakonsha kwikyuba ayi kana nangwa bakukanjizhizha byepi kuba wikyuba ne. (*Tangisha ne kusalapo mukumbu umo umo*):

	Nekyubapo	Nakons	kuban	Kuyuka ne	Kafwako	Kechi
	o	ha	ekyub	(Kutanga	mukumbu	kyafwainwa ne
			a ne	ne)	(Kutanga	(Kutanga ne)
					ne)	
V96.	kufwachika byakukanya	1	2	3		
V97.	Kwitaya mukusankilapo mingilo	1	2	3		
V98.	Kufoolako kwakubula bufinda	1	2	3		
V99.	Bikwabo (nemba mu):_____	1	2	3		

Wakyubapo kala biintu byaiwe mitundu mummyaka itaa yapitapo? (*Tangisha ne kusalapo mukumbu umo umo pabyonse*):

	Nekyubapo	Kechi
		nekyubapo ne
V100.	Kufwachika byakukanya	1 2
V101.	Kutwela mukusankilapo mingilo	1 2
V102.	Kufoolako pakukasa banu kwaanatu	1 2
V103.	Bikwabo (nemba mu):_____	1 2

V104. Pano paj ma sawakya byambo bbiji byaamba Bantu inge babena kwisamba pa byamushiji ne bukomo bwa bunonshi bwa kaylo Kyepi miko kiya kwipi na mingula yobe? (*Tanga ne kupana mukumbu*):

- 1 Kitanshi kyanea kuvimbila mushiji nangwa kikezha kusuntulako bunonshi bwa kyalo ne kupangisa banu mingilo.
- 2 Kitanshi kyanema ke kukomesha bunonshi bwa kyalo ne kumwena banu mingilo akwe nangwa mushiji wamanama (Pnana mukumu umo).
- 3 Mukumbu mukwabo (salapo nge wipana).

(Mweshi kikachi N)

Nsakutangapo byambo bimo pa mushiji. Pakyambo pakyambo mbule byowaitaba nagwa kukanyishatu?

(Tanga ne kusalapo mukumbu pakyambo pakyambo):

		Naitab ishatu		Nakaana	Naka nyish atu	Kuyu ka ne (Kuta nga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwain wa ne (Kutanga ne)
V105.	Nafwainwa kupanko lubaji lumo lwa mfweto yamo inge nayuma amba mali akuvimbila konaunwa kwa mushiji	1	2	3	4			
V106.	Nakonsha kwitaba kusuntulwako kwa musonko ine kyakuba mba mali amwingilo wakuvimbila buno mwa mushiji	1	2	3	4			
V107.	Kaulumende wafwainwa kubwezha panshi byubilo byakonauna mushiji pano ino kno kechi kntayile mali amiwa ne.	1	2	3	4			

Nsakutanga makaazho amusi akmweka mumanyunda amo, Mbuule munema yewakonsha kwkimwenamo kin inge kyamweka munyaunda momwikale. Ukatazho lukatampe biingi, Mino lwabaya, kechi lkatazho lukatampe biingi ne, kafwapo ne lukatazo ne.? (Tanga ne kusalapo mukumbu mowikimwena kunema):

		Lukataz ho lwa bashatu	Lwabaya pacheche	Echi Lwabaish a ne	Kafwap o ne ukatazh o ne	Kuyuka ne (Kutan ga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwain wa ne (Kutanga ne)
V108.	Kukajilwa meema	1	2	3	4			
V109.	Wela watama	1	2	3	4			
V110.	Kutama kwa byolonyi ne mipaipi ya byolonyi	1	2	3	4			

Pano twaya tutale pamakatazho amushiji munta yonse ya panshi, Mbuule kunema kwakino kumwekela muntanda yonse? (Taanga ne kusalapo mikumbu paano makatazho):

		Lukatazho lwa bashatu	Lwabaya pacheche	Echi Lwabaish a ne	Kafwapo ne ukatazho ne	Kuyuka ne (Kutang a ne)	Kafwa ko mukum bu (Kutan ga ne)	Kechi kyafwai nwa ne (Kutang a ne)
V111.	Kujimuna ntanda nangwa lkatazho mumazubo mwalamwa maluba.	1	2	3	4			
V112.	Kufwa banyama ne maluba ne bikwab bimena yumushiji.	1	2	3	4			
V113.	Kutamisha mikola ne bishiba ne tulunga s.	1	2	3	4			

(Mweesha kikachi P)

V114. Mubyambo byakyalo Bantu bamba pabyakukipiko ne kukilujo. Nanchi anweba mwakosha kubika pepi milaguluko yenu muuno mutanci mukwikimonatu? (*Kyongapo nabala imo*):

Ku kipiko										Kukilujo
1	2	3	4	5	6	7	8	9		10

V115. Langulukayi ba kalaliki babiji bakimono kimo bengila mingilo imotu pano kyatanwa amba umo peabo bena kutambula mfweto yakilako mukwabo, nangwa byonkabyo wingila bulongo kabiji upelaiwzha mingilo, byeopi anweba milanguluko yenu kyailamo kufwetapo umo akilako mkwabonyi kana kyatama? (*Salapo mukumu umo*):

1	Kijitu bulongo
2	Kechi kijitu ne
9	Kuyuka ne (Kutanga ne)
7	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)
8	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)

(Mweesha kikachi Q)

V116. Pano nsaka namba umbulepo milanguluko yobe pamitwe yapusanapusana kwesakana nauno mutanchi. Pa 1 kokuba amba mwaitabishau kyaamba kyambo kiji kukipiko. Kabiji pa 10 kokuba amba mwaitabishatu kyaamba iji kukilujo. Kabiji inge milanguluko eenu ijitu pakachi mwakonsha kusalapo nambala iji yonse pakachi. (*Salapo nambal imo pa mutwe pamutwe*):

Mfweto yafwainwa kwesakana						Tukwebwa kupusana kwa mfweto kwesakana na Ng'ingijilo
1	2	3		5	6	7 8 9 10

V117. Kwiimena mu buslu busulu ne Minkinyi byafwainwa kuvula
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kafulumdne wafwainwa kunga ngovu pa inkinyi

V118. Kafulumende wafwainwa kumwenanga bantu
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Bantu bafwaina Kwimwenanga

V119. Kwikyombesha kwaama Kutundaika Bantu kukoma
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kwikyombesha kwatama kabiji kutamisha bantu

V120. Kwingila na ngovu kwingila na ngovu ke kuleta kunonka ne
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kuleta kwikala bulongo bamo jishukotu ne kuyukanyikwa

V121. Bafwainwatu kunonkela Pa bakwabo
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Bunonsho bukomenako nanchi byabonse kobiji

(Mweesha kikachi R)

V122. Bantu bamo baketekelaamba muntu mwiine wafwainwa kwilengela jisinda mubwikalo kabiji bakwabo nabao balanguluka amba kechi kyapela lukatazho lwayukanyikilwa jimo. Mbuule kyepi kiyapo kwipi na milanguluko yobe. Ingijisha uno mutanchi paji 1 kokuba amba Byonse mubwilo yanengezhiwa jimo kabiji 10 kokuba amba bantu belengela jishinda a bwikalo beene. (*Salapo nambala imo*):

Byonse byangezhiwa jimo							Bantu belengela jishinda bene
1	2	3	4	5	6	7	8 9 10

(Mweesha kikachi S)

V123. Kulanguluka pabyonse, kana wafwainwa kwaamba amba kyallo kyawamanyi, kyatama, mambo aabing'amba ng'amba bya katataka? Mbuule kyeepi kmo kiya kwipi na milangulukao yobe kwingijisha uno mutanchi 1 kokba amba kyatamishatu kabiji 10 nkokuba amba kyawamishatu. (Salapo nambala imo)

Kyatamishstu								Kyakijishatu mukuwama
1	2	3	4	5	6	7	8	9 10

V124. Byepi Bantu bafuma mubyalo biingi kwiya muno na kwinila. Kyepi kyowalanguluka kyafwainwa kuba kafulumende? (Tanga ne kusalapo mukumbu umo):

- 1 Yense ukeba kwiya wakasuluka kwiya?
- 2 Kuleka bantu kwiya kilutu mingilo poaiji?
- 3 Kubika mizhilo ne kipimo kya nambala ya Bantu bakukwiya muno?
- 4 Kukanya Bantu kwiya minno kufuma mubyalo bikwabo?

Nasaka kkwapuzha jipuzho kipimo kyowaketekelapo Bantu bafuma mubipanyi buikwabo. Mbuule pakipanyi pakipanyi kana wibaketekela biingi, kya kwesakanya, nangwa kwechi wibaketekela ne? (Tanga ne kusalapo mukumbu umo umo)

	Nebaket ekela bingi	Nebaket ekela	Nketeki la pa cheche	Kechi Nketek ela	Kuyuka ne (Kutan ga ne)	Kafwako mukumb u (Kutang a ne)	Kechi kyafwain wa ne (Kutanga ne)
V125. Kisemi kyobe	1	2	3	4			
V126. Bomwikala nabo kwipi	1	2	3	4			
V127. Bantu bowayuka	1	2	3	4			
V128. Bantu bousambakanatu jitanshi	1	2	3	4			
V129. Bantu bamukipwilo kiingi	1	2	3	4			
V130. Bantu bamukyallo kiingi	1	2	3	4			

Nsakutongoaula bipanyi byapusanapusanana pakuba amba umbule luketekelo lobe kana lwabaya bye mubino bipanyi (Taaga ne kusalapo ukumbu umo um):

	Nekiket ekela biingi	Pabaya biingi	Mino kechi sana ne	Kechi tela ne	Kuyuka ne (Kutang a ne)	Kafwako mukumb u (Kutang a ne)	Kechi kyafwai nwa ne) (Kutan ga ne)
V131. Bipwilo]*	1	2	3	4			
V132. Bashilikale	1	2	3	4			
V133. Banembeshi wayambo	1	2	3	4			
V134. Mashikopo	1	2	3	4			
V135. Bipani byambilako bamigilo	1	2	3	4			
V136. Bakapoklola	1	2	3	4			
V137. Bije bya mambo	1	2	3	4			
V138. Kafulumende u Lusaka)	1	2	3	4			
V139. Bipanyibyabyambo byakyallo	1	2	3	4			
V140. Nzubo ya mizilo	1	2	3	4			
V141. Bamingilo mu Kafulumende	1	2	3	4			
V142. Tumapnyi tukatampe	1	2	3	4			
V143. Bipanyi bitala pa musiji ne lubesha	1	2	3	4			
V144. Bipanyi bya bainetu	1	2	3	4			
V145. Bipanyi bipana bukwao kwakubula nsubu	1	2	3	4			
V146. Kisaka kya African Union	1	2	3	4			
V147. Kisaka kya United Nations	1	2	3	4			

Nsawkamba mashinda apunapausana abyambo bya kyalo ne kwipuzha byowalangululuka nobe jishinda jawama kutangijilamo kiino kyaalo, kyowafwatu kuba ke kwamba jawamisha, jawama pacheche jatamisha, ne jatama pacheche. (*Taanga ne kusalapo mukumbu umo umo*):

	Jawama biingi	Mino Jawama	Jatama pache che	Jata mish atu	Kuyu ka ne (Kut anga ne)	Kafwak o mukum bu (Kutan ga ne)	Kechi kyafwain wa ne) (Kutanga ne)
V148. Kwikala na ntangi wakosha ubula kuta mana kubya Nzubo ya mizhilo nangwa bunsaji.	1	2	3	4			
V149. Kwikala na bashayuka kechi kafulumende kwilangulukila kyama kuba mukyalo ne	1	2	3	4			
V150. Kutangijilwa na bashilikale	1	2	3	4			
V151. Kwikala byambo bya kyalo byakasuluka	1	2	3	4			

(*Mweesha kikachiT*)

Bintu byonse bikebewa pano mino kechi bikwasha mubyambo bya kyalo byakasuluka ne. Mbulayi munema wa bino mubymbo bya kyalo. Ingijisha uno mutanchi pa 1 kokuba amba kafwapo mokyanema kubyambo kbya kyalo kaiji 10 kokuba amba kyanema biingi muyambo ya yalo. (*Taanga ne kusalapo mukumbu umo umo*):

	Kechi kyanema ne							Kyanema biingi		
V152. Kafulumende kusenda musnonko kubannshi ne kukwasha bayanda.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V153. Bayuka mambo a Lesa balumbula mizhilo.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V154. Banu kwisajila bantangi saka bakasuluka.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V155. Kafulumend kufwetangapo kacheche babula mingilo.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V156. The army takes over when government is incompetent.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V157. Mizhilo yafwainwa kuvimbila kukunyanchijilwa.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V158. Bunonshi bwa kyalo kuya peulu.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V159. Bambanyi kupanyikwa pabaishatu.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V160. Bantu bakonsha kumpila mizhilo kwingijisha kije kyasala kwikala ne kutala pa muzhilo.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V161. Bainetu kwila na luusa lwaesakana na banabalume.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(*Mwesha kikachiU*)

V162. Kyanema byepi ubewa kwikala mukyalo kibena kitangijilwa kasa kyakasuluka mubyambo bya kyalo? Muno mutanchi 1 kokuba amba kechi kyanema ne kabiji 10 kukoba amba kyanemeshatu Kuiwepi ubaji kousakusala? (*Salapo nambala imo*):

Kechi kyanema ne										Kyenemeshatu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

(*Mwesha kikachi V*)

V163. Kino kyalo kyakasuluka byepi mubyambo bya kyalo kweskana na bunta bwa lelo jio? Ne kikwabo kwingijisha yenka mutanchi wetu umo 1 kokuba amba kechi kyakasuluka ne kabiji pa 10 kokuba amba yakasulukishatu. Ng'anyi kipimo kowankosha kusala? (*Salapo nambala imo*):

Kechi kya kasuluka ne										Kyakasulukishatu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

V164. Munema ka upanwa pamuntu pamutu mukino kyalo ano moba? Kana pajipo (*Tanga ne kusalapo mukumbu umo*):

- 1 Muji munema wakine wakunemeka luuusa lwa bantu
- 2 Muji munema pacheche
- 3 Munema wakeba
- 4 Kafwamo kunemeka nangwa pacheche nel
- 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
- 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

V165. Mwakunvwapo kala kyaambo kya Millennium Development Goals?

1. Ee mwaane
2. Ine mwaane

V166. Mu mwaka wa 2000, bantangi kwimenako pepi byaalo byonse baswang'ene kutala pa makatazho avula mukeba amba basuntuleko bwikalo bwa Bantu mubyalo byabula mali ne. Ino mitanci ibena kutelwa amba Nsautangapo maatzho amo abena kotalwapo muino mitanchi, Nasamba namba umweshe epi makatazho owamona kunema biingi **muntanda yonse**? (*Taanga ne kusalapo muni yabyowamona kunemesha*):

V167. Kabiji ne akwabo awamona amba alundelamo kunema muntanda yonse? (*Salapo munshi ya kyalondelapo kunema*):

	Lukatazho lwabaisha	Lwalondelamo kubaya pa ntanda
Bantu bayanda ne kukajilwa.	1	1
Kunyanchijila bainetu ne bana babakazhi	2	2
Kutama kwa byolonyi ne bikola bisambukila	3	3
Kubula kufunda kufika palepa	4	4
Konaunwa kwa mushiji.	5	5

V168. Lweepi lukakatazho loumona **kubaishamukyalo kyenu**? (*Salapo mukumu mo pa makatzho akatamope mukyalo kyenu*):

V169. Kabiji lwepi lukatazho lwalondelapo **kubayamukyalo kyeenu**. (*salapo mukumbu munshi ya makatzho alondelapo kubaya*):

	Lwabaisha mukyalo	Lwalondelamo kubaya mukyaalo
Banu bayanda ne kujailwa	1	1
Kunyanchijilabainetu ne bana babakazhi	2	2
Kutama kwa byolonyi ne bikola bisambukila	3	3
Kubula kufuna kufika palepa	4	4
Konaunwa kwa mushiji	5	5

Mbena kumutangila palukatazho luji muntandai Ba kulumpe ba majilo yantanda yo babema kukebe kukefanyaka yama yakanjila yomwena kumona yakonsha kwikala ya kitanshi kwi anweba bakulupe bantanda yo bakapana (*Asukaitu jipujho jimo*)

		Kyape ula kitans hi	Kyalo ndelap o kitans hi	Kichec he kitans hi	Kyapela kitanshi	Kuyuka ne (Kutanga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainw a ne (Kutanga ne)
V170	25% kipimo kya Bantu mukyalo ma nambara bekala na nzala kukilo dola pajuba ne pa juba. Kikatakata mukuputula kupenda pakachi mumwaka wa 2015	1	2	3	4			
V171	Bana 130 million kechi babena kufundane pakano kashita bana baba cheche kechi babena kuya kusukulu ne. Kikatakata kyakuba mba bana bonse bakapwisha ma sukulu mumwaka wa 2015	1	2	3	4			
V172	Bana baji 8 mu 100 basemwa mukyalo babena kufwa sakabakyangye kufikizya myaka 5. Kikatakata kuyefyanya 2/3 mumwaka wa 2015	1	2	3	4			
V173	V173. Banthu 5 million pamwaka bakwachiwa na kikolo kya mzeze mpuya kikata kata kulekesha kusondan'gana kwaki kola mzeze mpuya	1	2	3	4			
V174	Bantu 840 million mukyalo babena kwikala mumazubo ansono. Kikatakata kyanema kuwamisha mazubo ya Bantu bafika 100 million	1	2	3	4			

(*Mweesha kikachi*)

A58 Kuji byakwamba amba anomooba pabya kyalo byo kisakwikala mummyaka 10. Munshi muji malembo bantu yo bapaene apusanapusana yo ya konsha kupana kitanshi kyomwasakisha, Kyabubigi kyomwa sakisha, Kya busatu kyomwa sakisha (*Musakwasukatu ji puzyo jimotu*)

	Kitanshi kyomwa sakisha	Kyabubigi kyomwa sakisha	Kya busatu kyomwa sakisha
Kwibamwena mazubo atwe bantu bonse			
Kwiba kasulula mukwamba			
Kwitulwi lako mukukangila ko kwamitengo			
Kwitupa mema atoka atwe bantu bonse			
Kwitupa ngovu ya kwamba pabya kafulumende			
Kupana mizhilo yalumbuluka			

(*Mweesha kikachi*)

A59. Kyepi kikatakata kyomwakonsha kwamba kitanshi kyomwasakisha, Kyabubigi kyomwa sakisha, Kya busatu kyomwa sakisha? (*Musakwasukatu ji puzyo jimotu*)

	Kitanshi kyomwa sakisha	Kyabubigi kyomwa sakisha	Kya busatu kyomwa sakisha
Kwituvwika kiimootu atwe bantu bonse Kulama kyalo ne ma punzya akwabo bulongo Kupana bukomo bwa kyalo Kulenga muntu ense kuya kusukulu Kupa bantu ngovu yakwamba pankito yabo ne mu mapuzyha yobe kajilamo Kukikizya			

(Mweesha kikachi)

A60 Kyepi kikatakata kyomwakonsha kwamba kitanshi kyomwasakisha, Kyabubigi kyomwa sakisha, Kya busatu kyomwa sakisha? (*Musakwasukatu ji puzyo jimotu*)

	Kitanshi kyomwa sakisha	Kyabubigi kyomwa sakisha	Kya busatu kyomwa sakisha
Kwitupa mpuzhya atwe bantu bonse Kulenga mizhilo muzhi ikakwashanga kukila maali Kwitu lwilako bupondo Kwitupa kajo kavula kakuja Kulenga mizhi kuuvwan' gana no bantu kukila muntu Kulenga bantu bonse bekale nemakito			

(Mweesha kikachi)

A61 Pano tajikishai pabyambo byotwavwanga kanya munshi, mwitubuleko byo kitanshi kyomwasakisha, Kyabubigi kyomwa sakisha, Kya busatu kyomwa sakisha ne kyo mwabula kusakisha. (*Musakwasukatu ji puzyo jimotu*)

	Kitanshi kyomwa sakisha	Kyabubigi kyomwa sakisha	Kya busatu kyomwa sakisha	Kyowa buula kusakisha
Kwituvwika kiimootu atwe bantu bonse				
Kulama kyalo ne ma punzya akwabo bulongo				
Kupana bukomo bwa kyalo				
Kulenga muntu ense kuya kusukulu				
Kupa bantu ngovu yakwamba pankito yabo ne mu mapuzyha yobe kajilamo				
Kukikizya				
Kubamwena mazubo bantu bonse				
Kwiba kasulula mukwamba				
Kwitulwi lako mukukangila ko kwamitengo				

Kwitupa mema atoka atwe bantu bonse				
Kwitupa ngovu ya kwamba pabya kafulumende				
Kupana mizhilo yalumbuluka				
Kwitupa mpuzhya atwe bantu bonse				
Kulenga mizhilo muzhi ikakwashanga kukila maali				
Kwitu lwilako bupondo Fighting crime				
Kwitupa kajo kavula kakuja				
Kulenga mizhi kuuvwan'gana no bantu kukila muntu				
Kulenga bantu bonse bekale nemakito				

V178. Kulanguluka pa makatazho akyalo kyeenu, baantangi mukyalo kyenu kana bakosele kupwishabuyanji mutanta yonsenyi kana batendekete kupwisha makatazho mweenu. Ingijisha uno mutanchi paji 1 kokuba amba batemuchima kukupwisha makatazho muntanda kabiji pa 10 kokuba amba itanshi bate muchima kupwisha makatazho mukyalo kyaami” (*Salapo mkumbu umo*):

Kitanshi kupwisha makatazho muntanda Kitanshi kupwisha makatazho mukyalo kyaami
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Bantu bamo balanguluka amba makatazho amo akonshatu kupwishiwa bulongo naba kisaka kya United Nations bipanyi byabyaalo nabiji kya European Union, Kukafulu kafulumende mwiine pabunke. Bakwabo nabo balanguluka amba makatazho afwainwa ulekela kafulumende. Nsakutanga makatazho amo pano umbule ana walanuluka amb bno byafwainwa kulekela Kafulumende, bipanyi nabiji kiya European Union nangwa United Nations? (*Taanga ne kusalapo mukumbu umo umo*):

		Kafulumen de wa kyalo	Bipanyi bya byaalo	Kisaka kya United Nations	Kuyuka ne (Kutang a ne)	Kafwako mukumb u (Kutang a ne)	Kechi kyafwain wa ne) (Kutang a ne)
V179.	Kulama mutende	1	2	3			
V180.	Kuvimbila mushiji	1	2	3			
V181.	Bukwasho kubyalo bikikoma	1	2	3			
V182.	Babiluluka	1	2	3			
V183.	Luusa lwa Bantu	1	2	3			

V184. Pano tukitale ku mutwe mukwabo. Bmye biinga inge kobiji byoulangulukapo byalumbula bwikalo ne kiine kyotwaikeleko (*Taanga ne kusalapo mukumbu umo*)

- 1 Javulatu
- 2 Kimye kimo
- 3 echi javula ne
- 4 Kwafwako kechi ndangulukapo ne
- 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
- 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

V185. Kana ujipo nakiwilo kowilaika nangwa iumba jabapwila pamo. Inge kokuji kwepi? (*Salapo mukumbu umo. Inge yeuna kwipuzha kechi upwila ne nemba 0*):

Ine	kechi kujipo kompwila ne	0
Ee	mwaane ku Katolika	1
	Neupahikatu	2
	Orthodox (Russian/Greek/etc.)	3
	Mu yudeya	4
	Muslim	5
	Hindu	6
	Buddhist	7
	Kukwabo (<i>nemba</i>):	8

(*Mweesha kikachi X*)

V186. Kufuyako masongola ne bijilo, inga jutanwa kubiwpilo ano moba? (*salapotu mukumbu umo*).

- 1 Kukila pa jimo mu mulunu
- 2 imo mu mulungu
- 3 Jimo mu Ng'ondo
- 4 Knatu mumoba akukokoloka
- 5 imo pa mwaka
- 6 kechi javula ne
- 7 Kechi mpila ne mino

(Unvwa: *Inge kuba Islamic societies, ipuzha jiinga joalomba!*)

V187. Nagwa upwila nangwa keci upwila ne kana wakonsha kwaamba amba? (*Taanga ne kusalapo mukumu umo*):

- 1 Mpwila
- 2 Kechi mwpila ne
- 3 Ne muntutu
- 9 Kuyuka ne (**Kutanga ne**)
- 7 Kafwako mukumbu (**Kutanga ne**)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (**Kutanga ne**)

Byowikimonatu ulanguluka amba **bipwilo** mkyalo kyenu bibena kukwasha kukepesha makatazho (*Taanga ne kusalao mukumbu umo umo*):

	Ee-e	Ine	Kuyuka ne (Kutanga ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)
V188. Abwikalo bwatama ne kukajilwa kwa bantu	1	2			
V189. mubisemi	1	2			
V190. Abantu kumupashi	1	2			
V191. Kukajilwa Bantu munyaunda	1	2			

(Mweesha kikachi Y)

V192. Nga Lesa waunemeka byepi mubumi bobe? Inijisha uno utanchi mukumweshwa kino pa 1 kokuba amba Kechi wanema nangwa pacheche ne kabiji pa 10 kokuba amba Wanema biingi (*Salapotu mukumbu umo*):

Kechi wanemane									Wanema biingis
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V193. Kana wikalapo nakimye kya milombelonyi? Nangwa Do you take some moments of prayer, meditation or contemplation or something like that?

1	Yes
2	No

(Mweesha kikachi Z)

Pabino byambo watba byepinangwa kukanyishatu (*Tanga ne kuslapo mukumbu umo umo*):

	Naitabi shatu	Naitaba	Njitu pakachi	Kubu lakus wa	Nkanyi shatu	Kuyuka ne (<i>Kutanga ne</i>)	Kafwako mukumbu (<i>Kutanga ne</i>)	Kechi kyafwainwa ne (<i>Kutanga ne</i>)
V194. Bantangi bula kuyuka Lesa kechi bafwanwa kulwa ne.	1	2	3	4	5			
V195. Banagi babipwilo kechi bafwainwa kubula Bantu bya kukusala ne	1	2	3	4	5			
V196. Kyakonsha kuwama mu Zambia inge bayuka Lesaka baikala bantangi	1	2	3	4	5			
V197. Bantangi babipwilo kechi bafwainwa kusendula milangwe ya kaulumende ne	1	2	3	4	5			

(Mweesha kikachi AA)

Mbule pabino byambo inge byakonsha kwitabizhiwa nangwanyi kana ne nangwa kijitu pakchi kwingjsha kino kikachi (*Taanga ne kuslapo mukumbu umo umo*):

	Kyaswishiwa				K imye kyaswishiwa					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V198. Kukeba kutambula mali akafulumende owabula kwingijila ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V199. Kukana mutengo mummyotoka yakina keengi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V200. Kubepa pa bya musonko inge waikala na kimye	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V201. Muntu kutambula mazhikakanwa pamingilo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V202. Kwisongola bonkabonka banabalume	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V203. Bulalelale	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V204. Kutaya mavumo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V205. kwikana	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V206. Kwipiaya muntu wakikola kibula kupwa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V207. Kwiipaya	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V208. Shetu kupuma mukazhanji	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V209. Unwa byepi pa kwikala mwina Zambia? (*Taanga ne kusalapo mukumbu umo*):

- 1 Bulongo biingi
- 2 Ntundaikwa
- 3 Mino kechi ntundaikwa sanane
- 4 kechi nsekelamo nangwatu pacheche ne
- 5 kechi ne mwina Zambia ne (*Kutanga ne salapotu mukumbu!*)

(*Mweesha kikachi AB*)

Bantu bebalunguluka yapusana nebyo bamona taanda, Kiwngijisha kio kikaci mbule byowikitaba ne byowikikanyishatu inge bino byambo wibilamika opeowa mwine. Taga ne kusalapotu mukumbu umo umo):

	Naitabisha	Naitaba	Nakana	Bakanyi shatu	Kuyuka ne (Kutang a ne)	Kafwako mukumbu (Kutanga ne)	Kechi kyafwainwa (Kutanga ne)
V210. Nemona amba ne ngikazhi mwina ntanda	1	2	3	4			
V211. Nemona bumembala bwa nyaunda yongikalako.	1	2	3	4			
V212. Nemona amba ne bgikazhi kyalo kya Zambia.	1	2	3	4			
V213. Nemona amba ne ngikazhi mukyalokya South Africa	1	2	3	4			
V214. Nemona amba kechi nakung'aminapo kuji konse ne	1	2	3	4			

Bushe bansemi yobe kechi bamukino kyalo nyi kana bamuno? Mwesha papusanapusana (*Taanga ne kusalapo mukumbu*):

	Kechi bamunone	Bamonka muno
V215. Maam	1	2
V216. Taata	1	2

Mumilanguluko yobe kwesakana naino mitanchi kyepi kyaneme pakua amba muntu ube kukeba kwila mukyalo kyeenu swishiwe tizenship? Mwesha bikebewa kweskana namowimwena kunema (*Taanga ne kusalapo mukumbu umo*):

	Kyanema biingi	Mino kyanema	Kechi kyanema ne
V217. Ujina bashakulu banji mwetu	1	2	3
V218. Wasemwe mukachi ka kayalo	1	2	3
V219. Utaba kusenda usho kyetu	1	2	3
V220. Ulondela mizhilo yakyalo kyaami.	1	2	3

(*Mweesha kikachi AC*)

V221. Kubwela kujipuzho ja kupusana kwa mishobo ya Bantu, byepi byambo iimo byomwaswang'ana nabo ingeisha uno mutanchi kupana iloangwe (salapo nambala imo):

Kwiabanya kwa mitunu kwabana mukyalo								kyaabanya kuleta bwikalo kuwama	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V222. Ng'anyi mulaka ye mwingijisha pa nzubo? (*Salapo mukumbu umo!*)

- 1 Ki ngeleshi
- 2 Ki Bemba
- 3 Ki Nyanja
- 4 Ki Tonga
- 5 Ki Lozi
- 6 Ki Kaonde

Bantu bengijisha kuyuka bibena kumweka mukyalo ne ntanda yonse. Pabino yonse mwesha kana mulungu wapwa mukuyuka bibena kumweka nangwa ne (*Taanga ne kusalao mukumbu umo umo*):

	Naingijishe mulngu wapwa	Kechi naingijishe mulungu wapwa ne
V223. Kipela kya Daily newspaper	1	2
V224. Byambo pa mashikopo ne waileshe	1	2
V225. Printed magazines	1	2
V226. In depth reports on radio or TV	1	2
V227. Ma buku	1	2
V228. Internet, Email	1	2
V229. Kwisamba nabakwenu pa sukulu	1	2

V230. Mimye iinga byowingijshapo mashinyi a Computer yobe(*Tanga ne kupana mukumbu umo*):

- 1 Nkyangye
- 2 Pakimye pakimye
- 3 Joonse
- 4 Kechi na yuka Computer ne. (*Kyongatu kutanga ne*)

(*Mweesha kikachi AD*)

V231. Inge kyakuba amba kwaikala bunsaji kasha ng'anyi kipanyi pabipanyi byatanchikwa kyowafwainwa kusala. Bijikau nabala pakikye kikachi inge ujina kipanyi kiji kumuchima? (*pana mukumbu umo*):

- 01 Kipanyi kya Movement for Multi-Party Democracy
- 02 Kipanyi kya Patrotic Front
- 03 Kipanyi kya United Party for National Developmwent
- 04 Kipanyi kya Heritage Party
- 05 Kipanyi kya All People's Congress Party
- 06 Kikwabo_____

V232. Kabiji ng'anyi kipanyi owakonsha kusala kwikala kya bubiji (*Salapo mukumbu umo*):

- 01 Kipanyi kya Movement for Multi-Party Democracy
- 02 Kipanyi kya Patrotic Front
- 03 Kipanyi kya United Party for National Developmwent
- 04 Kipanyi kya Heritage Party
- 05 Kipanyi kya All People's Congress Party
- 06 Kikwabo_____

V233. Kujipo kipanyi kyowakonsa kubula kusala? (*Kyongapo mukumbumo*):

- 01 Kipanyi kya Movement for Multi-Party Democracy
- 02 Kipanyi kya Patrotic Front
- 03 Kipanyi kya United Party for National Developmwent
- 04 Kipanyi kya Heritage Party
- 05 Kipanyi kya All People's Congress Party
- 06 Kikwabo_____

(Inge wakeba)

V233a. Mukutalapotu byepi wilangulukilapo amba wimwina kilishitu wakasuluka, mulwila nanda wakasuluka, membala tundaika kipai imo nangwa kechi ujipo na kipayi kyokokela neni?

- 01 Kipanyi kya Movement for Multi-Party Democracy
- 02 Kipanyi kya Patrotic Front
- 03 Kipanyi kya United Party for National Developmwent
- 04 Kipanyi kya Heritage Party
- 05 Kipanyi kya All People's Congress Party
- 06 Kikwabo _____

[Unvwa: Ajino jipuzho kejamwine muntu kusalapo mambo kechi jakonshe kumapunzha amo kwabenamo bangkazhi nagwa kwabula bipanyi byaikakwa. Muntu wakonsha kutongoaulatu bipayi bicheche pakikachi AA].

V234. Watoleleko lubaji mubunsaji bwa bantomehsa ba munzubo ya miizhilo bwajingako katataka mukyao kyeenu? (Salapo mukumbu umo):

- 1 Ee mwaane
- 2 ine mwaane
- 9 Kuyuka ne (Kutanga ne)
- 7 Kafwako mukumbu (Kutanga ne)
- 8 Kechi kyafwainwa ne (Kutanga ne)

KAYUKILO KA KIIMINO

V235. (Kyonga ba yeubena kwipuzha kana wamulume nangwa wamukazhi kweskana na byowamona):

- 1 Wamulume
- 2 Wamukazhi

V236. Mbuleko mwaka yewa semenwe? 19____ (nungako manabala abiji)

V237. Kokuba amba mujina myaka ____ (nemba myaka mu manambala abiji).

V238. Mwaffunjile kufika pa ng'anyi kipimo? [Unvwa: nge wakukumbula kyonga kipimo kyoakeba kufkapo kufunda]:

- 1 Kechi napitapo ku sukulu ne
- 2 Kechi napwishishe primary sukulu ne
- 3 Napwishishe primary sukulu
- 4 Kechi napwishishe secondary sukulu,; technical nangwa vocational ne
- 5 Napwishishe secondary sukulu: technical angwa wa vocational
- 6 Napwishishe secondary sukulu kabiji ne kufikizha kipimo kya university
- 7 Nafunda kufika ku university-pano kechi natambwile degree ne.
- 8 Nafunda kufika ku University- ne degree njinanji.

V239. Ng'anyi kiimino? Powapwishishe nangwa poukapwisha kufunda sukulu obe inge ujki pa sukulu nangwa pasuku walufunjisho lwa peulu. [Unvwa Inge ubena kujkumbula waamba ukifunda ipuzha ne kunemba kipimo kyoaketekela kupwishishapo]:

_____ (nemba mukimno kwingijisha mambala abiji)

V240. Wikala na bansemi yobe? (Salapo mukumbu umo):

- 1 Ee mwaane
- 2 Ine mwaane

V241. Kana uji pa mingilo pakino kimyenye kana ne? Inge uji pa mingilo wingila ma Hawala anga mumulungu umo? (*Inge kyukila pa umo/ payoumona amba yomingilo ine salapo mukubu mo*):

Ee mwa mingilo ya kufwetwa:

Mingilo yamyaka (30 hours ne kukilapo)	1
Pasiwekitu kechi afika neku 30 mumulungu ne)	2
Mingilo ya kwiingijila	3
Ine mwane kechi ya kufwetwa ne	
Twakomboka pa mingilo/penshonyi	4
Nasongolwatu mino kechi nji mumigilo ne	5
Nji pa sukulu nkifunda	6
Mwane kechi nji mumingilo ne	7
Bikwabor (nemba):	8

(NOTE: Inge waitaba kabiji ube kukumbula jina mingilo twaijila na jipuzho jalondelapo.ine nambala ya twaijila na V249!)

V242. Mung'anyi mingilo/ Mouji Inge waingilapo kukila pa mwingilo umo/ wajinga pa nga'nyi mingilo?

(neba ne kusalpo mukumbu paanshi pano mino kutanga ne.)

- 1 Utwezha mingilo/ utala pa bamingilo kukila pa jikumi.
- 2 Utwezha mingilo/ kabiji usopa bamingilo babula kufika ne ku jikumi ne
- 3 Sendwe mumingilo, shabyambo, utala pa mali, mufunishi ne bakwabotu.
- 4 Usopa mingilo muofeshi- nangwa kusopa akwabo
- 5 Ofishe ya kubula kutumwane yakwiingijilatu
- 6 Sendwe kaiji ufunjisha bakwabo migilo
- 7 Shayuka mubyakubula kwingisha mashinyi
- 8 Wayukatu mingilo yana maboko pacheche
- 9 Wabulapotu nangwa kuyuka kwingijisha maboko
- 10 Njimi ujin Fwaamu yanji
- 11 Wamingilo mu Fwamu
- 12 Membala wa kibese kya bakulama mutende mukyalo
- 13 Nkyangye kwikalapo na mingilo

V243. Mwingila mu Kafulumendenye, tumpanyi twiimenanyi, muminkinyi kampe busulu bwenutu.

(Tanga ne kusalapo mukumbu umo):

- 1 Kafulumende nangwa amba mingilo yaina keengi
- 2 Busulu bwa kwiimena nanagwa muminkinyi
- 3 Kipanyi kiimena kibula kumwenamo nsubu (Inge wipana)

V244. Mingilo ine yowingila pa mingilo, kana mwingijisha mashinyi ana namabokotu. Ingejisha uno mutanchi panshi paji 1 kokuba amba mingilo yavula yana maboko paji 10 kokuba amba kechi ya na mabokone (*Salapo mukumbu umo*):

Javula yana maboko					javula kechi yana maboko ne non-manual tasks				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V245. Minilo yomwingilo yowingila javula ikalatu monye kana ne? Ingijisa uno mutanchi paanshi kumwesa bulongo paji 1 kokuba amba javula ikalatu imo kabiji paji 10 kokuba amba kechi ikalatu imo ne. (*Salapo mukumbu umo*):

Javula ikalatu imo					Javula ipusanapusana				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V246. Wakasuluka byepi kwingila minilo yobe pakinto, Inijisha uno mutanchi paji 1 kokuba amba kechi wakasulukane kabiji paji 10 kokuba amba wakasulukishatu” (*Salapo mukumbu umo*):

Kechi na kasuluka ne								Nakasulukishatu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V247. Kana usopapo bakwabo Bantu pamingilo? (*Salapo mukumbu umo*):

1 Ee mwaane
2 Ine mwaane

V248. Yobe umwen byavula kisemi kyeenu? (*Salaopo mukumbu umo*):

1 Ee mwaane (namambo akino kiluka mepuzho abiji nekutwajijila panambala V250)
2 No (nachi twajijila najipuzho jalondelapo)

V249. Pakino kimye wimumwena byonsepanzu kana uji pamingilonyi kana ne? (*Kyongapo mukumbu umo*):

1 Ee mwaane
2 Ine Mwaane

V250. Mung’anyi mingilo/ baji pa ng’anyi kifulo nangwa kampe inge baingijilepo kala mingilo kukila pa umo/ bapelwe kifulo ka?? _____ (write in and code due to list below but do not read out list!)

1 Utwezha mingilo/ utala pa bamingilo kukila pa jikumi.
2 Utwezha mingilo/ kabiji usopa bamingilo babula kufika ne ku jikumi ne
3 Sendwe mumingilo, shabyambo, utala pa mali, mufunishi ne bakwabotu.
4 Usopa mingilo muofeshi- nangwa kusopa akwabo.
5 Ofishe ya kubula kutumwane yakwiingijilatu
6 Sendwe kaiji ufunjisha bakwabo migilo
7 Shayuka mubyakubula kwingisha mashinyi
8 Wayukatu mingilo yana maboko pacheche
9 Wabulapotu nangwa kuyuka kwingijisha maboko
10 Njimi ujin Fwaamu yanji
11 Wamingilo mu Fwamu
12 Membala wa ibese kya bashilika
13 kyangye kwingilapo

V251. Mwaka wapwa kana kisemi kyweenu kyakonsheshe ku (*Tangaia ne kusalapo mukumbu*):

1 Kulaminapo Mali
2 Kwikalagatu
3 Kwingijishapo mali alaminwe
4 kwingijisha onse alaminwe ne kukongwelapo akwabo

V252. Bantu kimye kiimo betongwela kulubai lwa bamingilo, bajitu pakachi nangwa bajiji paanshi nagwa peulu. Mwakonsha kwilumbulula Amba mukiji kulwepi lubaji (*Taanga ne kusalapo mukumbu umo*):

1 Bwkalo bwa peulu
2 Bwikalo bwaesakanatu pakachi
3 bwapanshi mino bwaesakanko
4 Uji mumingilo
5 Bwikalo wa panshi pene

(Mweesha kikachi AE)

V253. Paikye kikachi paji kupusaa kwa umona kwa mali. Paji kipimo kyapesha ne 10 kipimo kya kumona mali avujisha. Twakeba anweba kuyuka kyepi kiimo muji kisemi kyenu. Mwane mweshai ine nambala Inge mwabelenga onse mali omufola pa ng'ondo, a Penshonyi neakwabotu amutana mumashinda apusana opusana. (Salaipo nambala.):

Akepesha							Avujisha		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V254. (Kyongapo kumweshia kizau kyajinga kyawakumbwilenga mepuzho kimye kya mepuzho):

1	Wakukumbula wapainega kizaku
2	Wakukumula wajingako na kizaku pacheche
3	Wakukumbula kechi wajinga na kizaku ne

V255. (Kyongapo kwesakana kwa kipimo kya taunyi):

1	Under 2,000
2	2,000 - 5,000
3	5 - 10,000
4	10 - 20,000
5	20 - 50,000
6	50 - 100,000
7	100 - 500,000
8	500,000 and more

V256. (Saalapo mushobo kwesakana na byowamona):

1	Caucasian white
2	African
3	South Asian Indian, Pakistani, etc.
4	East Asian Chinese, Japanese, etc.
5	Arabic, Central Asian
7	Kikwabo _____

V257. (Kyongapo kijiji kwakajile mpuzho):

1	North-Western Province
2	Western Province
3	Southern Province
4	Central Province
5	Eastern Province
6	Northern Province
7	Luapula Province
8	Lusaka Province

[Unvwa: Ingijisha *kayukiloka manambala abiji kayukanyiwakilwa ku mpunzha yeenu*]

V258. (Kyongapo yemwaingijishe mumeupuzho):

1	Ki ngeleshi
2	Ki Bemba
3	Ki Tonga
4	Ki Lozi
5	Ki Kaonde
6	Ki Nyanja
7	Kikwabo _____

[Unvwa: *Inge kyanema ingijisha bimweka munyaunda yenu*]

- V259. Kupusana kwa knema (nengezha manambala ana akinemenezi kya kolwelako kukumya kwauno mwingilo ne kumweshu kufikizha kwa biintu byanema monse. Inge kupima keci kwanemane kyapela kunengezha mutwe pamutwe amba "1." *Kyanema biingi kutambwila lufujisho Kifwanyikizho inge mwingilo obe mwatanwa kipimo kya 10 per cent ya bakukumbula bafunda kufika ku University kabiji baji mukimino kyakoma, Bamebaa mukikye kipani bafwainwa kupimwa kubwela panshi nakipimo kya 10 per cent ne kwibapa kpimo kyonse pamo kyafika ku 9. Nangwa amba " 90"*